

Programa Universitario de Maiores

Pontevedra - Universitario en Cultura e Sociedade

Materias

Curso 3

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
P81P031V02308	Introdución a nosa historia II	2c	1.5
P81P031V02401	Europa: significado, historia e cultura	1c	3
P81P031V02404	Inglés III	1c	1.5
P81P031V02413	Ciencia e investigación encarnada: relación ciencia-vivencia	1c	1.5
P81P031V02422	Exercicio físico III: aprende a coidarte	2c	1.5
P81P031V02425	Introdución á ecoloxía evolutiva	2c	3
P81P031V02426	Obradoiro de Expresión Artística I	1c	3
P81P031V02437	Obradoiro de Expresión Musical I	2c	1.5

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Introdución a nosa historia II				
Materia	Introdución a nosa historia II			
Código	P81P031V02308			
Titulación	Pontevedra - Universitario en Cultura e Sociedade			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	1.5	OP	3	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	González Cacheda, Bruno			
Profesorado	González Cacheda, Bruno			
Correo-e	bruno.gonzalez.cacheda@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Neste materia trataremos de achegar ao estudantado aos principais fitos e acontecementos históricos producidos en Galicia dende a idade moderna ata actualidade			

Competencias

Código

Contidos

Tema	
Tema 1. A Idade Moderna	Galicia baixo os Reis Católicos. O Antigo Réxime: aspectos políticos e socioeconómicos. A Ilustración: Feijoo e Sarmiento
Tema 2. A Idade Contemporánea (I)	Economía e sociedade. Política: o galeguismo. Cultura: o Rexurdimento.
Tema 3. A Idade Contemporánea (século XX)	Economía e sociedade. Política: galeguismo, república, ditadura e democracia. Cultura.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	15	20	35
Traballo	0	2.5	2.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición
Lección maxistral

Atención personalizada

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Lección maxistral	0	
Traballo	100	O alumnado realizará un traballo escrito en forma de ensaio sobre a base dunha proposta realizada polo profesor relacionada cos contidos da materia

Outros comentarios sobre a Avaliación

Será necesario a asistencia a mais dun 80 % das clases para obter o aprobado na materia

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Xosé Ramón Barreiro Fernández, **Historia de Galicia. IV. Idade Contemporánea**, Galaxia, 1981
Anselmo López Carreira, **Historia de Galicia**, Xerais, 2016

Recomendacións

Plan de Continxencias

Descrición

En previsión de que neste curso poida ter períodos de teleformación (Campus Remoto) debido á pandemia polo Covid, tamén se terá en conta a participación e o seguimento regular do alumnado das actividades que se propoñan nesta modalidade telemática, tales como a participación en foros, entrega de exercicios e a asistencia a aulas virtuais de ser o caso. A porcentaxe exacta do peso na avaliación dependerá da duración do período de teleformación, polo cal, habería que axustala no momento de concluílo.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Europa: significado, historia e cultura				
Materia	Europa: significado, historia e cultura			
Código	P81P031V02401			
Titulación	Pontevedra - Universitario en Cultura e Sociedade			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	3	OP	3	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Cancela Outeda, Celso			
Profesorado	Cancela Outeda, Celso			
Correo-e	ccancela@uvigo.gal			
Web				
Descrición xeral	A materia aspira a familiarizar ao estudante cos eventos centrais do proceso de integración europea que deu lugar á actual a Unión Europea. Como obxectivos concretos, o alumnado acadará un nivel básico de coñecementos sobre a historia política da integración europea; comprenderá as súas etapas e acontecementos históricos principais e coñecerá as institucións da UE.			

Competencias

Código

Contidos

Tema	
Tema 1: Límites e identidade de Europa.	1.1 Onde acaba Europa? 1.2 A identidade europea
Tema 2: Achegamento á historia europea contemporánea	2.1 A Revolución industrial 2.2 A Revolución francesa 2.3 O nacionalismo 2.4 O imperialismo e colonialismo 2.5 A Primeira Guerra Mundial 2.6 O período de entreguerras 2.7 A Segunda Guerra Mundial 2.8 A Guerra fría 2.9 A Caída do Muro de Berlín e unificación alemana 2.10 Europa na posguerra fría
Tema 3: Biografía da Unión Europea.	3.1 Historia do proceso de integración europea 3.2 A posguerra e os comezos: iniciativas e propostas 3.3 A Declaración Schuman (1950) e as Comunidades Europeas 3.4 Asentamento, alongamento e afondamento 3.5 Mercado, solidariedade e cohesión 3.6 Unión económica e monetaria: TUE 3.7 O euro e outros éxitos (e fracasos) 3.8 O decenio tempestuoso: A Gran recesión, a crise humanitaria e o Brexit 3.9 Integración, pandemia e a guerra de Ucraína 3.10 A futura axenda europea: ampliación, política exterior...
Tema 4: Presentación das Institucións e órganos da Unión Europea.	4.1 As principais institucións 4.2 Órganos 4.3 Axencias e organismos

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	39	35	74
Observación sistemática	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Observación sistemática	100	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

CARPENTIER, Jean-LEBRUN, Francisco, **Breve Historia de Europa**, Alianza, 1994

BAHAMONDE, A., VILLARES, Ramón, **El mundo contemporáneo. Siglos XIX y XX.**, Taurus, 2001

PROCACCI, Giuliano, **Historia general del siglo XX.**, Crítica, 2003

PAREDES, Javier (coord.), **Historia Universal contemporánea. De la Primera Guerra a nuestros días**, Ariel, 2004

COMELLAS, José Luís, **Historia breve del mundo reciente**, Rialp, 2005

Tony Judt, **Postguerra. Una historia de Europa desde 1945**, Taurus, 2012

Antonio Moreno Juste, Vanessa Núñez Peñas, **Historia de la construcción europea desde 1945**, Alianza, 2017

Pérez Casado, Ricard, **La Unión Europea Historia de un éxito tras las catástrofes del siglo XX**, Universitat de València, 2017

KERSHAW, I., **Ascenso y crisis. Europa 1950-2017: un camino incierto**, Crítica, 2019

Pinilla García, Alfonso, **Europa, una historia con futuro evolución, instituciones y políticas de la Unión Europea**, Editorial Comares, 2020

Recomendacións

Plan de Continxencias

Descrición

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Inglés III				
Materia	Inglés III			
Código	P81P031V02404			
Titulación	Pontevedra - Universitario en Cultura e Sociedade			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	1.5	OP	3	1c
Lingua de impartición	Inglés			
Departamento				
Coordinador/a	Freire Gargamala, Lydia			
Profesorado	Freire Gargamala, Lydia			
Correo-e	lydiafreire9@gmail.com			
Web				
Descrición xeral	Pretende desenvolver a competencia lingüística en inglés que o alumnado adquiriu ao cursar as materias Inglés I e Inglés II ou ben Inglés para Principiantes e Inglés Elemental, incrementar as estruturas gramaticais que o alumnado poida manexar e adquirir novos termos, e seguir a traballar a comprensión e expresión oral e escrita de mensaxes cada vez máis complexas			

Competencias

Código

Contidos

Tema	
Tema 1	Descrición de imaxes
Tema 2	Narración de acontecementos pretéritos
Tema 3	Presentación de lugares do mundo
Tema 4	Interacción
Tema 5	Club de lectura

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	2	4
Lección maxistral	5	0	5
Resolución de problemas	5	10	15
Traballo tutelado	2	10	12
Presentación	1	0.5	1.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Realizaranse unha serie de actividades que permitirán valorar o dominio lingüístico do alumnado.
Lección maxistral	Ao comezo de cada sesión, a profesora exporá aos estudantes un compendio de estruturas gramaticais e termos dos que se tratará durante a sesión.
Resolución de problemas	Ao longo do cuadrimestre o alumnado revolverá exercicios e tarefas que serán avaliadas.
Traballo tutelado	Nas dúas últimas semanas do curso o alumnado entregará un traballo escrito que avaliará a destreza de "writing" acompañado da súa presentación oral. O traballo será explicado durante a primeira semana de clase a adecuarase aos coñecementos adquiridos ao longo do curso. Contarase co apoio docente para a realización do traballo.
Presentación	O traballo será presentado oralmente.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Avaliará a destreza de "writing". Será explicado durante a primeira semana de clase, adecuarase aos coñecementos adquiridos e contarase co apoio docente.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Lección maxistral	Atenderase á participación regular e activa na aula (orientativamente sobre a base dunha asistencia non inferior ao 80% das horas totais, con excepción de causa xustificada)	10	
Resolución de problemas	Valorarase a participación activa e todas as actividades desenvolvidas na aula	50	
Traballo tutelado	De xeito individual ou por grupos, o alumnado iníciase no coñecemento de temas vinculados ós contidos do curso e elabora unha presentación conforme as orientacións e a metodoloxía facilitadas polo docente. Cada presentación será accesible para todos os grupos ou unicamente para o docente, en función da diversidade temática e do número de presentacións programadas.	40	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Adelson-Goldstein, Jayme & Norma Shapiro, **Oxford Picture Dictionary**, 1ª, Oxford University Press, 2008

Crichton, Jonathan, **English Made Easy. Volume I: Learning English Through Pictures**, 1ª, Tuttle Publishing, 2006

King, Gareth, **Colloquial English: a complete English language course**, 1ª, Oxford University Press, 2005

Parnwell, E. C., **The New Oxford Picture Dictionary**, 1ª, Oxford University Press, 1992

Strausser, Jeffrey & Jose Paniza, **Painless English for Speakers of Other Languages**, 1ª, Barron's Educational Series, 2007

Yates, Jean, **Master the basics**, 1ª, Barron's Educational Series, 2006

Recomendacións

Plan de Continxencias

DATOS IDENTIFICATIVOS**Ciencia e investigación encarnada: relación ciencia-vivencia**

Materia	Ciencia e investigación encarnada: relación ciencia-vivencia			
Código	P81P031V02413			
Titulación	Pontevedra - Universitario en Cultura e Sociedade			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	1.5	OP	3	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS**Exercicio físico III: aprende a coidarte**

Materia	Exercicio físico III: aprende a coidarte			
Código	P81P031V02422			
Titulación	Pontevedra - Universitario en Cultura e Sociedade			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	1.5	OP	3	2c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Introdución á ecoloxía evolutiva				
Materia	Introdución á ecoloxía evolutiva			
Código	P81P031V02425			
Titulación	Pontevedra - Universitario en Cultura e Sociedade			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	3	OP	3	2c
Lingua de impartición				
Departamento	Ecoloxía e bioloxía animal			
Coordinador/a	Cordero Rivera, Adolfo			
Profesorado	Cordero Rivera, Adolfo			
Correo-e	adolfo.cordero@uvigo.gal			
Web				
Descrición xeral	OBXECTIVOS XERAIS ☐ Familiarizar ao alumnado coa ecoloxía e adquirir os coñecementos básicos. ☐ Presentar os mecanismos evolutivos e a importancia do escenario ecolóxico para comprender o proceso evolutivo. ☐ Comprender a conexión entre a evolución e os procesos ecolóxicos. ☐ Coñecer as transversalidades da ecoloxía. Espérase do alumnado que: ☐ Acade un nivel básico de ecoloxía. ☐ Comprenda as implicacións ambientais que ten un desequilibrio ecolóxico ☐ Comprenda que os procesos evolutivos dependen da interacción con o medio. ☐ Coñeza a importancia que ten a ecoloxía noutros ámbitos e incluso para o día a día.			

Competencias
Código

Contidos	
Tema	
1. Introdución á Ecoloxía Evolutiva	Introdución aos conceptos básicos da Ecoloxía e a Evolución. Variación fenotípica e xenotípica. Mutación. A orixe das especies. Teorías evolutivas. Melanismo industrial. Selección natural. Selección sexual.
2. Eficacia biolóxica e estratexias reprodutivas.	O concepto de eficacia biolóxica. O xene egoísta. Reproducción sexual. A hipótese da raíña roxa. Partenoxénese. Eficacia biolóxica directa e inclusiva. Senescencia. Altruísmo. Alocación de recursos e compromisos. Conflito sexual e evolución xenital. Estratexias de vida.
3. Comportamento social	Beneficios e costes da socialidade. Comportamento antidepredador. Aposematismo. Comportamento social dos depredadores. Cría cooperativa. Cognición. Efecto de confusión. Aseo mutuo. Especialización e castes. Aprendizaxe social. Cultura. Custos: enfermidades, división de recursos, conflitos e competencia, xerarquías, estrés. A evolución da Eusocialidade.
4. Interaccións	Tipos de interaccións. Competencia. Densodependencia da competencia. Desprazamento de caracteres. Alelopatía. Mutualismo. Liques. Micorrizas. Leguminosas e Rhizobium. Depredación. Cripse. Comensalismo. Neutralismo.
5. Plasticidade fenotípica	Xenotipo e fenotipo. O concepto de ecotipo. Importancia do vento na morfoloxía das árbores. Plasticidade do comportamento. Personalidade. Plasticidade morfolóxica. Polimorfismos de cor e de comportamento.
6. Etodiversidade	Concepto de Biodiversidade. Etodiversidade. Diversidade xenética. Efectos das innovacións etolóxicas. Exemplos de etodiversidade. Padróns de etodiversidade.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	15	45

Saídas de estudo	1	12	13
Estudo de casos	5	0	5
Aprendizaxe colaborativa	5	0	5
Prácticas con apoio das TIC	5	2	7

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición
Lección maxistral
Saídas de estudo
Estudo de casos
Aprendizaxe colaborativa
Prácticas con apoio das TIC

Atención personalizada

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Lección maxistral Para alcanzar unha avaliación positiva o alumnado deberá: □ Asistir ao 80% das clases impartidas e participar dos debates e actividades realizadas na aula.	100	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Cordero Rivera, A. & R. Barreiro Lozano, **Proyecto Galicia, Ecología. Volumen 44. Introducción a la Ecología**, Hércules de Ediciones, 2007

Bennet, K.D, **Evolution and ecology. The pace of life**, Cambridge University Press, 1997

Berry, R.J., T.J. Crawford y G.M. Hewitt, **Genes in ecology**, Blackwell Sciences, 1992

Brooks, D.R. y D.A. McLennan, **Phylogeny, ecology, and behavior**, Chicago Univ. Press, 1991

Bulmer, M., **Theoretical evolutionary ecology**, Sinauer., 1994

Cockburn, A., **An introduction to evolutionary ecology**, Blackwell., 1991

Pianka, Eric R., **Ecología Evolutiva**, Omega ediciones, 1993

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Plan de Continxencias

Descrición

A Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Obradoiro de Expresión Artística I**

Materia	Obradoiro de Expresión Artística I			
Código	P81P031V02426			
Titulación	Pontevedra - Universitario en Cultura e Sociedade			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	3	OP	3	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Obradoiro de Expresión Musical I				
Materia	Obradoiro de Expresión Musical I			
Código	P81P031V02437			
Titulación	Pontevedra - Universitario en Cultura e Sociedade			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	1.5	OP	3	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----